

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากการที่ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง และได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 352 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ (Statistical Package for Social Science) เพื่อคำนวณหาค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต(\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ตามลำดับดังนี้

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 ความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา

จังหวัดขอนแก่น ต่อการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาด้านความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิรูป การศึกษา การบริหารแบบมีส่วนร่วม บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน การประเมินผลการปฏิบัติงาน

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารโรงเรียน 6 คน ผู้ช่วยผู้บริหาร 30 คน ครู ปฏิบัติการสอน 316 คน รวมทั้งสิ้น 352 คน ข้อมูลที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของข้าราชการครู จำแนกตามสถานภาพทั่วไป

ลำดับที่	สถานภาพ	จำนวน (n = 352)	ร้อยละ
1.	เพศ		
	ชาย	144	40.90
	หญิง	208	59.10

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของข้าราชการครู จำแนกตามสถานภาพทั่วไป (ต่อ)

ลำดับที่	สถานภาพ	จำนวน (n = 352)	ร้อยละ
2.	อายุ		
	18 - 30 ปี	34	9.70
	31 - 40 ปี	150	42.60
	41 - 50 ปี	135	38.40
	51 - 59 ปี	33	9.40
3.	ระดับการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	8	2.30
	ปริญญาตรี	292	83.00
	สูงกว่าปริญญาตรี	52	14.80
4.	ตำแหน่งปัจจุบัน		
	ผู้บริหารโรงเรียน	6	1.70
	ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน	30	8.50
	ครูปฏิบัติการสอน	316	89.80
5.	ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียนปัจจุบัน		
	1 - 5 ปี	89	25.30
	6 - 10 ปี	49	13.90
	11 - 15 ปี	79	22.40
	16 ปีขึ้นไป	135	38.40
6.	ขนาดของโรงเรียนที่สังกัด		
	1. ขนาดพิเศษ (นักเรียน 2,500 คนขึ้นไป)	135	38.35
	2. ขนาดใหญ่ (นักเรียน 800-2,499 คน)	132	37.50
	3. ขนาดกลาง (นักเรียน 300-799 คน)	69	19.60
	4. ขนาดเล็ก (นักเรียนไม่เกิน 299 คน)	16	4.55

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 59.10 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 42.60 การศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 83.00 ตำแหน่งปัจจุบันครูปฏิบัติการสอน คิดเป็นร้อยละ 89.80 ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในโรงเรียน 16 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.40 และขนาดโรงเรียนที่สังกัดขนาดใหญ่ (นักเรียน 800-2,499 คน) คิดเป็นร้อยละ 37.50

4.2 ความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ต่อการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นทั่วไปของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดขอนแก่น ต่อการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา

ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปล ความ
1. ความเห็นด้วยต่อการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา	3.96	.84	มาก
2. ความเห็นด้วยต่อการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียน	3.82	.80	มาก
3. ความเห็นด้วยต่อการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียน	3.91	.87	มาก
4. ความเห็นด้วยต่อการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษาในโรงเรียน	3.84	.85	มาก
5. การจัดตั้งกรรมการโรงเรียนซึ่งมีความสำคัญและจำเป็นต่อการปฏิรูปการศึกษา	3.88	.93	มาก
6. ความเห็นด้วยต่อการดำเนินงานตามความพร้อมของโรงเรียนเพื่อสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษา	3.74	.84	มาก

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นทั่วไปของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ต่อการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา (๒๑)

ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิรูปการศึกษา	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
7. ความเห็นด้วยต่อคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนและรายงานให้ผู้บริหารทราบ	3.65	.90	มาก
8. ความเห็นด้วยต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบการปฏิรูปการศึกษาในระดับจังหวัดด้านการบริหารแผนงานโครงการ และงบประมาณ	3.56	.85	มาก
9. ความเห็นด้วยต่อการปฏิรูปการศึกษาและการกระจายอำนาจไปสู่สถานศึกษา	3.89	.89	มาก
10. ความเห็นด้วยต่อการดำเนินงานของคณะกรรมการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนของท่าน	3.68	.83	มาก
รวม	3.79	.86	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยต่อการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.96$) และผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นด้วยต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบการปฏิรูปการศึกษาในระดับจังหวัดด้านการบริหารแผนงาน โครงการและงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.56$)

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
ขอนแก่น ต่อการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ด้านการบริหารแบบ มีส่วนร่วม

ความคิดเห็นต่อการการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
การบริหารแบบมีส่วนร่วม			
1. การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเพื่อร่วมพิจารณาการพัฒนาโรงเรียน	3.76	.92	มาก
2. การวางแผนและการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน	3.44	.96	ปานกลาง
3. การกำหนดและมอบหมายงานการตัดสินใจตามลำดับสายงาน	3.63	.83	มาก
4. การศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของ ครู บุคลากร	3.47	.92	ปานกลาง
5. เปิดโอกาสให้ ครู บุคลากร มีส่วนร่วมในการวางแผนงาน	3.56	.92	มาก
6. การให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน	3.40	.97	ปานกลาง
7. ความภาคภูมิใจกับการที่โรงเรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ	3.92	.92	มาก
8. ครู อาจารย์ในโรงเรียนมีความพึงพอใจในผล การปฏิบัติงาน	3.57	.77	มาก
9. ชุมชนเข้ามาเป็นกรรมการต่าง ๆ ของโรงเรียน	3.31	.90	ปานกลาง
10. ได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนในการดำเนินงานต่าง ๆ จากผู้ปกครองและชุมชน	3.37	.86	ปานกลาง
11. การประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน	3.41	.93	ปานกลาง
12. การมีส่วนร่วมของท่านและชุมชนในการดำเนินงาน ปฏิรูปการศึกษา	3.48	.86	ปานกลาง
รวม	3.53	.90	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่นต่อการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.53$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความภาคภูมิใจกับการที่โรงเรียนได้รับรางวัลต่าง ๆ อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.92$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือโรงเรียนมีชุมชนเข้ามาเป็นกรรมการต่าง ๆ ของโรงเรียนอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 3.31$)

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ต่อการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ด้านบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

ความคิดเห็นต่อการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
บทบาทของผู้บริหารโรงเรียน			
1. มีการกำหนดนโยบายของโรงเรียน มีการประชุมชี้แจงนโยบายและวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานให้ทุกฝ่ายทราบ	3.31	.93	ปานกลาง
2. มีการจัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปีเพื่อพัฒนางานทุกด้าน	3.92	.88	มาก
3. มีการกำหนดแนวทางการนิเทศการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดการพัฒนาและลดปัญหาความขัดแย้งในโรงเรียน	3.63	.93	มาก
4. มีการดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียน	3.80	.85	มาก
5. มีการประชุมอบรม หรือสัมมนาเพื่อให้ความรู้แก่คณะกรรมการโรงเรียน	3.57	.99	มาก
6. มีการวางแผนและการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของโรงเรียน	3.65	.92	มาก
7. ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน	3.75	.83	มาก
8. มีการจัดบุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถ	3.78	.80	มาก
9. มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้ในการบริหารงาน	3.82	.83	มาก
10. มีการจัดหาบุคลากรในโรงเรียนให้ปฏิบัติงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ	3.81	.77	มาก
11. นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการปฏิบัติงานและเพื่อการเรียนการสอน	3.84	.84	มาก
12. มีการดำเนินการช่วยเหลือ ด้านค่าใช้จ่ายให้กับนักเรียน	3.50	.82	ปานกลาง
รวม	3.70	.87	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ต่อการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาด้านบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนโดยภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.70$) ข้อที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารโรงเรียนมีการจัดทำแผนปฏิบัติงานให้ทุกฝ่ายทราบโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.92$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายของโรงเรียนมีการประชุมชี้แจงนโยบายวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานให้ทุกฝ่ายทราบซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 3.31$)

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่นต่อการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน

ความคิดเห็นต่อการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
การประเมินผลการปฏิบัติงาน			
1. มีการกำหนดวิธีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาโรงเรียน	3.57	.84	มาก
2. แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.62	.88	มาก
3. มีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน	3.72	.78	มาก
4. มีการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานภายในโรงเรียน	3.52	.84	มาก
5. มีการปฏิบัติตามแผนและทำให้เกิดผล	3.59	.77	มาก
6. มีการนำผลการปฏิบัติงานมาเพื่อปรับปรุงพัฒนาและเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานครั้งต่อไป	3.59	.87	มาก
7. มีการประเมินผลปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานเป็นระยะ	3.54	.81	มาก
8. มีการประชุมคณะกรรมการและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อการสรุปภาพรวมของผลการปฏิบัติงาน	3.59	.88	มาก
9. มีความพึงพอใจต่อผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน	3.65	.75	มาก
10. มีการเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานสู่ชุมชน	3.38	.98	ปานกลาง
รวม	3.58	.84	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ต่อการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.58$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือโรงเรียนมีการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานของโรงเรียนโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 3.72$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือโรงเรียนมีการเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานสู่ชุมชนซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “ปานกลาง” ($\bar{X} = 3.38$)

4.3 แนวทางการปรับปรุงพัฒนาการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา

จากการศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ต่อการปฏิรูประบบบริหารการศึกษาเพื่อหาแนวทางปรับปรุงพัฒนาการปฏิรูประบบบริหารการศึกษา จากผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 66 คน สรุปได้ดังนี้

4.3.1 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม

- (1) ให้ทุกคนมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ แนวความคิดและการปฏิบัติ (57.58 %)
- (2) ควรให้ครู ชุมชน มีบทบาทในเรื่องการวางแผน และนโยบายเกี่ยวกับการจัดการศึกษา (21.21 %)
- (3) ระดมพลังสมองบุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนในการวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไขพัฒนาร่วมกัน (12.12 %)
- (4) ควรบริหารในรูปคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ และผู้ปกครอง (3.03 %)
- (5) ควรให้บุคลากรในโรงเรียน องค์กร ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์สภาพความต้องการ ปัญหาอย่างเป็นระบบ นำมาจัดทำธรรมนูญโรงเรียนให้เป็นที่ยอมรับของทุกคน (3.03 %)
- (6) ควรได้จัดเป็นกลุ่มสหวิทยาเขตเพื่อจะได้ร่วมกันปรับปรุงและพัฒนาระบบให้มีศักยภาพและเกิดประโยชน์อย่างแท้จริง (3.03 %)

4.3.2 ด้านบทบาทของผู้บริหารโรงเรียน

- (1) ผู้บริหารเป็นผู้ดำเนินการตามนโยบายที่ได้วางแผนร่วมกันหรือมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติ แล้วคอยกำกับติดตาม แก้ไขข้อบกพร่อง (30.30 %)
- (2) ผู้บริหารควรเป็นผู้ประสานให้คำแนะนำติดตามผลการปฏิบัติงาน (21.21 %)

(3) กระจายงานบริหารไปตามฝ่ายต่าง ๆ แล้วให้บทบาทแก่ฝ่ายต่าง ๆ อย่างจริงจัง (15.15 %)

(4) ผู้บริหารโรงเรียนควรลดบทบาทให้น้อยลง (12.12 %)

(5) ผู้บริหารควรวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น และพร้อมที่จะรับฟังข้อเสนอแนะต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง (9.09 %)

(6) ผู้บริหารควรลงมาดูแลบุคลากรในการปฏิบัติงานนอกเหนือจากรับรายงานจากหัวหน้างาน ซึ่งจะทำได้ข้อมูลที่ชัดเจน (6.06 %)

(7) ควรมีอำนาจในการบริหารงบประมาณมากขึ้น (3.03 %)

(8) ควรมีการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างโรงเรียน (3.03 %)

4.3.3 ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน

(1) การประเมินผลการปฏิบัติงานควรทำเป็นระบบและแจ้งผลการประเมินให้ชัดเจน และควรนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไข (30.30 %)

(2) ควรประเมินผลด้วยหลักวิชาการและเป็นไปตามสภาพความเป็นจริง (27.27 %)

(3) ควรมีการแจ้งให้ทราบและให้กำลังใจเพื่อเป็นการส่งเสริมให้การพัฒนางานครั้งต่อไป (18.18 %)

(4) มีคณะกรรมการประเมินผลทุกโครงการ และติดตามผลอย่างต่อเนื่องพร้อมกับรายงานผลการทำงาน (12.12 %)

(5) ให้ทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงาน (6.06 %)

(6) ควรประเมินผลจากการสังเกตควบคู่ไปกับการรายงาน (3.03 %)

(7) ผู้บริหารควรเข้าร่วมประเมินการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย/หมวด/งาน เพราะจะได้มีน้ำหนักและความเชื่อถือ (3.03 %)